

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.002/2015/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a Dévényi & Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Dévényi-Dabrowsky Géza) által képviselt felperesnek - a Dr. Gyebnár & dr. Domoki Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Gyebnár László) által képviselt alperes ellen jóhírnév megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a **(település neve)**i Törvényszék 2015. szeptember 14. napján kelt 5.P.20.350/2015/3. számú ítélete ellen a felperes 4. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással **hagyja helyben**, hogy a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összege helyesen 36 000 (harminchatezer) Ft.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15 875 (tizenötezer-nyolcszázhetvenöt) Ft másodfokú perköltséget, továbbá az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A peres felek **(település neve)** Város Önkormányzata képviselő-testületének tagjai. A felperes a Fidesz, az alperes az ellenzéki frakcióban foglal helyet.

A felperest **(év megjelölése)**-ban a **(régió megnevezése)**-vidéki Vízügyi Igazgatóság osztályvezetőjévé nevezték ki, az **(év megjelölése)**-1989 közötti időszakban a Magyar Szocialista Munkáspárt tagja, a munkáltatónál működő központi pártalapszervezet vezetőségi tagja volt, ideológiai, oktatási tevékenységet folytatott, továbbá elvégezte a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetem politikai gazdaságtan szakát. **(év megjelölése 2.)**-ban Aranykoszorús KISZ-jelvény kitüntetésben részesült. A helyi politikában 1998 óta a Fidesz politikai párt tagjaként vesz részt.

A képviselő-testület 2015. március 5-i ülésén az alperes javaslatára egy gazdálkodással kapcsolatos önkormányzati rendelettel összefüggő előterjesztést tárgyaltak a képviselők, amelyet a felperes bírált. Az ennek nyomán a felek között kialakuló vita keretében az alperes kijelentette, hogy a felperesnek mint „az előző pártrendszer erőszakszervezetéhez tartozó, később fideszessé lett képviselőnek” nincs erkölcsi alapja őt bírálni.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azon kijelentésével, hogy az előző pártrendszer erőszakszervezetéhez tartozott. Érvelése szerint a pártrendszer erőszakszervezete a munkásőrség volt, amelynek nem volt tagja, ezért az állítás valótlan, s az mint elkötelezett jobboldali politikust érintő közlés rá nézve sértő. Kérte, kötelezze a bíróság az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő képviselő-testületi ülésen kérjen bocsánatot, vonja vissza valótlan állítását, és fizessen meg 100 000 Ft sérelemdíjat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes közszereplőnek minősül, e minőségében a személyiségi jogvédelmével szemben a közügyek élveznek elsőbbséget. Másrészt nem azt állította, hogy a felperes a munkásőrség tagja volt, a felperesnek a tényállásban írt politikai múltja alátámasztja a pártállam rendszeréhez való tartozást, így az nem valótlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az állam javára fizessen meg 42 000 Ft illetéket, valamint az alperesnek 25 000 Ft perköltséget. Nem osztotta a felperesnek azt az álláspontját, hogy a pártállam erőszakszervezetére való utalás a munkásőrségi tagsággal azonosítható. Okfejtése szerint a pártállam erőszakszervezetének fogalma magához az államhoz illetve az állami szervekhez kapcsolódik. Utalt e körben Marx Károly azon megállapítására, miszerint az állam az uralkodó osztály erőszakszervezete. Kifejtette, a pártállam lényege, hogy az állam és annak alrendszerei megszűnnek a párttól függetlenül működni. Ezt a felperes azon előadása is alátámasztotta, miszerint a gazdasági vezetői pozíciók betöltése a párt jóváhagyásától, támogatásától függött, bizonyos gazdasági vezetői pozíciókban elvárás volt a párttagság. Rámutatott, a párt és az állam szervezeti és személyi összekapcsolódása arra enged következtetni, hogy ebben az értelemben a felperes a pártállam erőszakszervezetének része volt. Az alperes által tett kijelentés ezért nem megalapozatlan, és ezáltal nem jogsértő. Azt az állítását pedig a felperes nem bizonyította, hogy az alperes kijelentésével összefüggésben róla elterjedt, hogy ő munkásőr volt.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében a felperes annak keresete szerinti megváltoztatását kérte. Érvelése szerint politikai múltja nem azonosítható a pártállam erőszakszervezetében betöltött tagsággal. Utalt arra, az elsőfokú bíróság által hivatkozott Marxtól származó megállapítás az ún. szovjet típusú államokban kialakult gyakorlattól eltért. Rámutatott, mind a történészek, mind pedig a wikipédia az erőszakszervezetet a politikai rendőrséggel illetve a munkásőrséggel azonosítja. E szervezeteknek azonban ő tagja nem volt, következésképp az alperes kijelentése alkalmas a becsülete csorbítására, jóhírneve megsértésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, a felperes személyét illetően a véleménynyilvánítás szabadságának korlátait nem lépte túl, különös tekintettel a felperes közszereplői minőségére.

A fellebbezés **alaptalan.**

A jelen perben alkalmazandó 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdése a személyiségi jogok általános védelmének elvét fogalmazza meg amikor kimondja, mindenkinek joga van ahhoz, hogy a törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét szabadon érvényesíthesse és hogy abban őt senki ne gátolja. A Ptk. 2:43. § d) pontjában nevesített személyiségi jog a jóhírnév. A jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, és e személyt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy valós tényről hamis színben tüntet fel (Ptk. 2:45. § (2) bekezdés).

A hírnév valamely személyre vonatkozó, mások által hozzáférhető azon tények, adatok összessége, amelyek alapján az adott személyről a társadalomban kialakul egyfajta értékítélet. Ennek megfelelően a jóhírnév sérelmét elsősorban az olyan közlések eredményezhetik, amelyek akár kifejezetten, akár utalásszerűen valamely személyre vonatkozó olyan objektíve valótlán tényállítást tartalmaznak, amely alapján az adott személyről korábban kialakult kedvező társadalmi értékítélet hátrányosan változhat meg. A fentiekből következően a jóhírnév sérelmét alapvetően csak tényközlések valósíthatják meg, az értékítéletek, véleménynyilvánítások akkor lehetnek jóhírnevet sértők, ha legalább burkoltan tényállítást tartalmaznak.

A közéleti szereplők személyiségi jogainak alacsonyabb védettségi szintjét határozza meg a törvény a 2:44. §-ban, amely szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

Az alacsonyabb védettségi szint határainak megállapítása a közügyek vitatását biztosító alapjogok, elsősorban a véleménynyilvánítási (szólás-) és a sajtószabadság érvényesülését kívánja biztosítani.

Mindezek előrebocsátását követően az ítéletábrának a sérelmezett közlés jelentéstartalmát illetően kellett állást foglalnia.

A „pártszervezet erőszakszervezetéhez tartozott” kitételnek kétféle lehetséges értelmezése adódik: jelentheti egyrészt, hogy az érintett személy a pártállam valamely politikai jellegű fegyveres testületének, így pl. a munkásőrségnek vagy a politikai rendőrségnek (ÁVH) volt a tagja. Másrészt olyan jelentéstartalommal is bírhat, hogy az adott személy annak a politikai pártnak volt a tagja, amelyik - az akkori Alkotmányban is rögzítetten - diktatórikus államrendszerben az államhatalom egyedüli birtokosa volt, és ilyen megközelítésben maga a párt is egyfajta erőszakszervezetnek minősülhetett.

Az első értelmezés szerint az alperes kifogásolt közlése valótlán tényállítás, a második szerint az megfelel a valóságnak. De annak, hogy a két értelmezés közül melyik fogadható el helyesnek, nincs meghatározó jelentősége a perbeli jogvita elbírálása szempontjából. Az előzőekben írtak szerint ugyanis a közügyek szabad vitatásának érvényesüléséhez fűződő társadalmi érdekre tekintettel a törvény a közszereplők személyiségi jogainak védelmét korlátozottan biztosítja. Ez a korlátozott védelem azt jelenti, hogy bizonyos mértékig olyan közlések kapcsán sem igényelhet egy közszereplő személyiségvédelmet, amely közlések egyébként arra alapot adhatnának. Annak vizsgálata során, hogy jelen esetben az alperes túllépte-e ezt a tágabb tűréshatárt, abból kellett kiindulni, hogy a vitatott közlés egy közérdekű kérdést érintő politikai színezetű vita keretében hangzott el. Az alperes felszólalásában a sérelmezett kijelentésével - annak tartalmát és az elhangzás körülményeit is tekintve - annak a véleményének kívánt hangot adni, hogy a korábbi politikai szerepvállalásához képest ellentétes ideológiai értékeket és programot képviselő párt színeiben politizáló felperes konkrét vitában előadott érvelését hiteltelenné teszi a politikai pálfordulása. Ennek tükrében az alperes kijelentése a felperes közéleti szereplésével kapcsolatos negatív értékítéletnek minősíthető, ami sem konkrét tartalmában, sem kifejezőmódjában nem lépi túl a közéleti szereplő részére biztosított korlátozott személyiségvédelem határait.

A kifejtett indokok alapján az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az alperes sérelmezett kijelentése nem valósított meg jogsértést.

Az ítéletábra észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a per tárgyának értékét, és ehhez képest a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét. Az alperes a

perben személyiségi jogának megsértésére hivatkozással a Ptk. 2:51. §-a szerinti objektív jogkövetkezményeket, és a 2:52. §-ában meghatározott sérelemdíj iránti igényét egy keresetben érvényesítette. A következetes bírói gyakorlat szerint ilyen esetben az objektív szankció szerint figyelembe vehető meg nem határozható perérték, valamint az érvényesíteni kívánt kártérítési összeg (vagy sérelemdíj) a perérték számításánál nem adódik össze, hanem a pertárgy értékét a magasabb alapján kell meghatározni (BH2001. 367). Ennek megfelelően a jelen perben az eljárási illeték számításának alapja az Itv. 39. § (1) bekezdés b) pontja alapján 600 000 Ft, az elsőfokú eljárási illeték összege pedig 36 000 Ft.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fentiekben írtak szerinti pontosítással - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján 5 munkaóra figyelembevételével megállapított ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltségének megfizetésére. Ugyancsak fellebbezése sikertelenségére figyelemmel köteles a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése, és az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d , 2016. január 27.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró